

BESLUT

2018-09-20

Dnr: 18/02102

SAKEN

Rapport, SVT1, 2018-06-14, kl.19.30 och *Aktuellt*, SVT2, 2018-06-14, inslag om en forskningsrapport som visade att vedeldning kan orsaka demens; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslagen frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGEN

Inslagen handlade om att en ny forskningsrapport från Umeå universitet visade att vedeldning kan innebära en ökad risk för att drabbas av demens. I inslagen medverkade en docent i epidemiologi som arbetat med rapporten. Hon sa bland annat att det nya i studien var att partiklar från vedeldning ”verkar vara kopplat till risken att få demens”. Avslutningsvis i inslaget i *Rapport* sa nyhetsuppläsaren följande.

Och vi ska säga det att representanter från bioenergibranschen ifrågasätter hur studien har tagits fram och menar att den svartmålar vedeldning och bortser från relevanta data [...].

I *Aktuellt* följdes reportaget upp av en studiointervju med chefen för Luftnheten vid Naturvårdsverket som talade om hälsoeffekterna av vedeldning.

ANMÄLNINGARNA

Två anmälare anför i huvudsak att det inte är vederlagt att vedeldning kan orsaka demens och inslagen därför var missvisande. En anmälare är kritisk till att inte någon med motsatt uppfattning fick komma till tals. Enligt henne så kom denna ”nyhet” från branschen som tillverkar kaminer och spisar med CE-märkning, det finns alltså ett ekonomiskt intresse i att folk byter ut gamla vedspisar.

En annan anmälare är kritisk till att nyhetsuppläsaren i inslaget i *Rapport* läste upp ett meddelande från branschorganisationen. Han anser att forskningsrapporten på så vis ställdes jämbördig med en åsikt som har stora ekonomiska intressen. Sveriges Television borde stå upp för forskning, vars fundament bygger på opartiskhet och konsekvensneutralitet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

Sveriges Television ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har granskat det aktuella inslagen mot bakgrund av anmälningarna. Enligt nämndens bedömning strider inslagen inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Dag Mattsson efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik